

Nina Kleine
Miisa Nwajei

KEHITTÄMISTEHTÄVÄ: Kielitietoinen leikin tukeminen varhaiskasvatuksessa

1. Rajatkaa kehittämistehtävä.

Kehittämistehtävässämme keskitymme alle 3-vuotiaiden lasten kielitietoiseen leikin rikastuttamiseen.

2. Määritellä:

a) Tavoitteet tehtävälle ja ottakaa huomioon varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin (2016)/esiopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin (2014) kirjatut monikulttuurisuusteen ja -kielisyteen kirjatut tavoitteet.

- Tavoitteenamme on lisätä omaa ammatillista osaamistamme kielitietoisien leikin rikastuttamiseksi alle 3-vuotiaiden lasten ryhmissä. Tiedon ja konkreettisten materiaalien jakaminen omassa työyhteisössä.
- Tavoitteenamme on kehittää oppimisympäristöjä siten, että ne entistä paremmin tukevat lasten kielellistä kehitystä sekä kielitietoisuutta.

Varhaiskasvatuksen oppimisympäristöissä toimitaan joustavasti erikokoisissa ryhmissä, joissa jokaisella yhteisön jäsenellä on mahdollisuus osallistua toimintaan ja vuorovaikutukseen. (Vasu 2016,32)

Oppimisympäristöissä edistetään lasten kielellistä kehitystä ja kielitietoisuutta sekä tuodaan näkyväksi kulttuurista moninaisuutta. (Vasu 2016,32)

- Tavoitteenamme on johdonmukaisen sanallistamisen ja keskustelemisen kautta tukea lapsen sanavaraston kehittymistä.

Lasten kielen ymmärtämisen taitoja tuetaan runsaan kielellisen mallintamisen avulla. Johdonmukainen toiminnan sanallistaminen ja keskusteleminen tukevat lasten sanavarannon kehittymistä. Erilaisissa varhaiskasvatuksen tilanteissa käytetään kuvailevaa ja tarkkaa kieltä. Tarvittaessa käytetään kuvia, esineitä ja tukiviittomia. (Vasu 2016,41)

Lasten kielellinen ilmaisu monipuolistuu, kun heidän kielellinen muistinsa ja sanavarantonsa laajenee. Henkilöstön tehtävä on tukea tietoisesti tätä kehitystä. (Vasu 2016,41)

b) Sisällöt, joilla tavoitteisiin pyritään.

Kielen rikastuttamiseen ja kielitietoisuuden lisäämiseen pyritään leikki-tilanteissa.

Kehittämistehtävämme leikeiksi olemme valinneet koti-, auto- sekä hevosleikin lisäksi ulkona tapahtuvat leikit/liikunnat.

c) Menetelmät ja toimenpiteet, joita käytetään.

Kielitietoisien leikin rikastuttamisen menetelmäksi olemme valinneet kuvataulut sekä leikkiä rikastuttavat luokittelukortit. Kuvien avulla tuemme kaikkien lasten osallisuutta leikkiin sekä rikastutamme leikkiä sekä samalla tuemme lasten kielellisen tietoisuuden kehitystä ja aikuisten osallisuutta leikkeihin.

3. Kirjoittakaa vaiheittainen kuvaus siitä, miten kokonaisuus toteutuu ja miten arvioitte sekä suunnitelmaa että sen toteutumista. Kuvaus on hyvä kytkeä tavoitteisiin.

Kehittämistehtävä toteutetaan kahden yksityisen varhaiskasvatusyksikön alle 3-vuotiaiden ryhmässä. Työn taustaksi tutustumme aiheeseen liittyvään kirjallisuuteen ja lähdemateriaaliin, jotta voimme ymmärtää vielä paremmin alle 3-vuotiaiden lasten leikin maailmaa sekä löytää uusia ideoita ja välineitä lasten kielen ja leikin rikastuttamiseen. Arviointi: Havainnoimme lapsiryhmää. Lasten ja aikuisten osallisuus ja sitoutuminen leikkiin ennen ja jälkeen kuvataulujen. Arviointiin osallistuu koko tiimi, ei vain ryhmän opettaja.

4. Pohtikaa seuraavia seikkoja suunnitelmassanne:

a) Miten se kehittää omaa osaamistanne?

Tietoa alle 3-vuotiaiden lasten varhaiskasvatuksesta on saatavilla varsin vähän, joten perehtyminen alle 3-vuotiaiden lasten kielellisten valmiuksien tukemiseen tuntuu varsin luontevalta, koska työskentelemme kumpikin alle 3-vuotiaiden lasten ryhmässä. Myös konkreettisen välineen tekeminen ja käyttö tuo kokemusta ja varmuutta sekä lisää aikuisen osallisuutta osana leikkitalanteita.

b) Miten se kehittää omaa kasvatus- ja opetustyötä?

0-3-vuotiaat lapset elävät vastaanottavaisen mielen, aistihavaintojen ja kielen kehittymisen herkkyyuskautta, jolloin lapsi on luonnostaan kiinnostunut näistä asioista ja oppii niitä mielellään. Kehittämistyön tarkoituksena on antaa uusia konkreettisia välineitä omaan kasvatustyöhön alle 3-vuotiaiden lasten parissa sekä lisätä taitoja rikastuttaa lasten leikkejä ja sitä kautta tukea alle 3-vuotiaiden lasten sanavaraston lisääntymistä sekä monipuolistaa lasten kielen käyttöä erilaisissa leikkitalanteissa.

c) Miten se kehittää ja lisää työyhteisönne osaamista?

Kehittämistyön materiaalit ovat helposti jaettavissa koko työyhteisön käyttöön. Vaikka kehittämistyömme on suunnattu alle 3-vuotiaille lapsille, niin samoja materiaaleja voidaan helposti käyttää ja muokata käytettäväksi yli 3-vuotiaiden lasten ryhmissä. Lisäksi yli 3-vuotiaat käyttävät osittain samoja oppimisympäristöjä, joten kuvataulut tukevat luonnollisesti myös tämän ryhmän leikin ja kielellisen tietoisuuden kehitystä.

Lähteet:

Kalliala, M. (2018) Kato mua! Kohtaako aikuinen lapsen päiväkodissa?

[-https://www.otakoppi-ohjelma.fi/toiminnalliset-menetelmät-varhaiskasvatuksessa/leikkiminen/autoleikki-hiekkalaatikolla](https://www.otakoppi-ohjelma.fi/toiminnalliset-menetelmät-varhaiskasvatuksessa/leikkiminen/autoleikki-hiekkalaatikolla)

- Sopanen, P. (2018). Kielitietoisuus uudessa varhaiskasvatussuunnitelmassa. Kieli, koulutus ja yhteiskunta, 9(3). Saatavilla: <https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-toukokuu-2018/kielitietoisuus-uudessavarhaiskasvatussuunnitelmassa>

-Kipinäkeskuksen toimintataulu-webseminaarin muistio(seminaari pidetty 30.9.2019)